

Interreg
Polska-Słowacja
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

Protokół z przebiegu obrad komisji oceniającej prace-zabawki nadesłane na XII Międzynarodowy Konkurs na Zabawkę Tradycyjną pn. „Niebieski świat”

**w ramach mikroprojektu „TransEtno – transfer polskich i słowackich tradycji zabawkarskich”
współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
w ramach Programu INTERREG V-A Polska – Słowacja 2014–2020 oraz z budżetu państwa**

Organizatorzy

Regionalny Ośrodek Kultury w Bielsku-Białej, Oravské kultúrne stredisko w Dolným Kubínie (Słowacja)

Fundatorzy nagród

Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Programu INTERREG V-A Polska – Słowacja 2014–2020, Regionalny Ośrodek Kultury w Bielsku-Białej, budżet państwa

Cele

- ochrona, kontynuacja i popularyzacja tradycji zabawkarskich polsko-słowackiego pogranicza
- poznanie aktualnego stanu zabawkarstwa w Polsce i na Słowacji (w tym wzorów i technik robienia zabawek) jako jednej z dziedzin twórczości ludowej i próba adaptacji tradycyjnych wzorów do współczesnych potrzeb
- zainteresowanie odbiorców, zwłaszcza młodego pokolenia, kulturą ludową polsko-słowackiego pogranicza – zachęcenie do zajęcia się wytwarzaniem zabawek tradycyjnych, jak również inspirowanych tradycją (w tym rozbudzenie inwencji twórczej, wrażliwości estetycznej), a co za tym idzie aktywnego włączenia się w ochronę zabawkarskich tradycji partnerskich krajów
- rozwój współpracy kulturalnej między mieszkańcami Polski i Słowacji – wymiana doświadczeń artystycznych, integracja społeczności (w tym inkluzja osób niepełnosprawnych), pozyskanie nowych twórców do współpracy z instytucjami partnerskimi oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej Euroregionu Beskidy

Uczestnicy

75 twórców, w tym: 29 dorosłych (17 osób w kategorii dorośli – zabawka tradycyjna, 12 osób w kategorii dorośli – zabawka inspirowana tradycją) i 46 dzieci (w kategorii dzieci – zabawka inspirowana tradycją); w sumie 131 prac-zabawek

Profesjonalna komisja oceniająca

- Tadeusz Leśniak** – twórca ludowy, pracownik Beskidzkiego Centrum Zabawki Drewnianej w Stryśzawie, członek Stowarzyszenia Twórców Ludowych (przewodniczący komisji)
- Monika Sadlik-Rusin** – pedagog-terapeuta, trener umiejętności społecznych (członek komisji)
- Anna Witkowicz** – artysta-plastyk, grafik, ilustrator (członek komisji)

Kryteria oceny

- wykonanie techniczne, dobór materiałów (jakość), zgodność z tradycjami zabawkarskimi
- cechy zabawowe, terapeutyczne, wpływ na rozwój (funkcjonalność i bezpieczeństwo)
- estetyka (wartość artystyczna), w tym oryginalność, niepowtarzalność (inwencja twórcza autora)

Pula nagród

10 500,00 zł

Laureaci

Dorośli – zabawka tradycyjna

I miejsce (nagroda pieniężna 1 100,00 zł)

Peter Pagáčik, Istebné (Słowacja)

II miejsce *ex aequo* (nagroda pieniężna 900,00 zł każda)

Wiesława, Marian i Piotr Łobozowie, Pewel Wielka

Anna i Piotr Mentlowie, Stryszawa

III miejsce *ex aequo* (nagroda pieniężna 700,00 zł każda)

Ludwika i Władysław Klimasarowie, Stryszawa

Danuta Sałaciak, Stryszawa

Danuta Zener, Stryszawa

wyróżnienia (nagroda pieniężna 400,00 zł każda)

Leszek Baczkowski, Frank

Edward i Zofia Górecy, Poręba Żegoty

Dorośli – zabawka inspirowana tradycją

I miejsce (nagroda pieniężna 1 100,00 zł)

Erika Vojteková, Podbiel (Słowacja)

II miejsce *ex aequo* (nagroda pieniężna 900,00 zł każda)

Faustyna Hatala, Bystra

Józef Lasik, Stryszawa

III miejsce (nagroda pieniężna 700,00 zł)

Katarína Kuchťáková, Mútne (Słowacja)

wyróżnienia (nagroda pieniężna 400,00 zł każda)

Karol Lasik, Stryszawa

Lilianna Pleńkowska, Żywiec

Dzieci – zabawka inspirowana tradycją

wyróżnienie (nagroda pieniężna 300,00 zł)

Świetlica Kraina Narnii, Bielsko-Biała

Uzasadnienie werdyktu

XII Międzynarodowy Konkurs na Zabawkę Tradycyjną pn. „Niebieski świat” już za nami. Tematem przewodnim konkursu były zabawki dedykowane dzieciom i młodzieży z autyzmem – wspomagające działania terapeutyczne, wpływające na rozwój społeczny i emocjonalny.

Łącznie złożono 131 prac, przede wszystkim autorstwa osób dorosłych. Na skutek pandemii COVID-19 (nauka zdalna, zawieszenie działalności placówek kulturalnych) w konkursie wzięło udział znacznie mniej dzieci i młodzieży niż w poprzednich edycjach. Wśród nadesłanych prac znalazły się zabawki z tradycyjnych, naturalnych surowców jak drewno, glina, tkaniny: m.in. koniki, ptaszki, klepoki, okarynki, lalki. Ze względu na istotną rolę międzypokoleniowego przekazu tradycji zabawkarskich (tworzenie zabawek przez całe rodziny) ocenie podlegały nie tylko prace

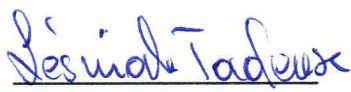
indywidualne, ale i grupowe. Decydujący był walor terapeutyczny i oddziaływanie na rozwój dziecka autystycznego, wymagającego specyficznych działań i troski, by wzmacniać naturalne zdolności, modyfikować to, co niepożądane i motywować do reakcji, zwłaszcza emocjonalnych. W efekcie najwyżej oceniono zabawki o czystej formie, prostym i estetycznym wzornictwie, trwałym i solidnym wykonaniu, ćwiczące i doskonalące motorykę, wspomagające koordynację, czynności poznawcze, rozwój mowy, relacji oraz koncentrację, pobudzające zmysły, słowem – mogące zostać wykorzystane do szeroko rozumianych zajęć terapeutycznych.

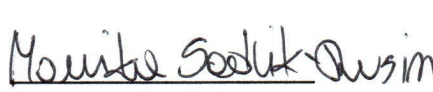
Cieszymy się, że tradycja wytwórstwa zabawek nadal trwa i inspiruje do tworzenia nowych form; że są jeszcze wśród nas twórcy, którzy własnoręcznie, z potrzeby serca wykonują zabawki dla dzieci. Zabawki będące małymi dziełami sztuki, świadectwem lokalnych tradycji rzemieślniczych i dziedzictwa kulturowego, jak również alternatywą dla współczesnego, cyfrowego świata.

Serdecznie dziękujemy wszystkim uczestnikom konkursu za nadesłane prace, które zgodnie z zamysłem organizatorów, po zakończeniu wystaw w Polsce i na Słowacji, służyć będą podopiecznym Krajowego Towarzystwa Autyzmu Oddział Terenowy w Bielsku-Białej.

Komisja oceniająca

Bielsko-Biała, dn. 23 czerwca 2021 r.

przewodniczący

członek

członek